

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОЛЕДЖ НАФТОГАЗОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ІНЖЕНЕРІЇ ТА
ІНФРАСТРУКТУРИ СЕРВІСУ
ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

V НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

***«Перспективи розвитку коледжів
та їх роль у здобутті
вищої освіти»***

Збірник тез доповідей
(Частина I)

Підписано до друку 27.03.2018р.
Формат 60х84/16. Ум. друк. арк.4.5.
Наклад 70 прим. Замовлення № 1161.
Надруковано РВЦ «Технолог»

Одеса
2018

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Тришин Федір Анатолійович Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Одеської національної академії харчових технологій, к.т.н., доцент

Заступник голови (координатор):

Глушков Олег Анатолійович В.о. директора коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ, к.т.н.

Члени оргкомітету:

Мураховський Валерій Генріхович Директор навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ, к.ф.-м.н., доцент

Єпур Ольга Сергіївна В.о. директора коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ

Коваленко Анатолій Володимирович Директор Одеського технічного коледжу ОНАХТ

Лукіяник Олександр Григорович В.о. директора механіко-технологічного коледжу ОНАХТ

Риженко Людмила Дмитрівна Методист вищої категорії навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти ОНАХТ

Секретар оргкомітету:

Березовська Людмила Віталіївна Завідуюча відділенням технологіко-економіки коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ

ЗМІСТ

I	СУЧАСНА МОДЕЛЬ КОЛЕДЖУ: ОСВІТНЯ, НАУКОВА, МЕТОДИЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	5
	Інноваційна педагогічна діяльність як механізм забезпечення якості вищої освіти	5
	<i>І.В. Черненко, викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Сучасна модель коледжу: освітня, наукова, методична та інноваційна діяльність	6
	<i>Ю.В. Деде, викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Перспективи розвитку коледжів та їх роль у здобутті вищої освіти	8
	<i>Н.Б. Тирищук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист, КПАІТ</i>	
	Впровадження інноваційних технологій навчання — основа підготовки сучасних спеціалістів	10
	<i>Т.Ю. Кирилова, викладач вищої категорії, МТК</i>	
	Перспективи організації та розвитку прикладної науки коледжів у сучасних умовах	12
	<i>В.Л. Бакулевський, викладач вищої категорії, МТК</i>	
	Деякі міркування про сучасну модель підготовки бакалаврів інженерного спрямування	14
	<i>К.В. Резник, к.т.н. доцент ОНАХТ, П.П. Литвиненко, викладач вищої категорії, А.А. Зобов, викладач вищої категорії, МТК</i>	
II	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ	16
	Забезпечення якісного складу педагогічних та науково-педагогічних кадрів у коледжах	16
	<i>Ю.Ю. Суліма, к.т.н., викладач вищої категорії, ОТК</i>	
	Забезпечення якісного складу науково-педагогічних та педагогічних кадрів	18
	<i>М.М. Іванова, викладач другої категорії, ОТК</i>	
	Забезпечення якісного складу педагогічних кадрів: модель сучасного викладача коледжу	19
	<i>О.В. Волинчук, викладач другої категорії, КНТІС</i>	
	Забезпечення якісних педагогічних та науково-педагогічних кадрів	21
	<i>Д.І. Леонова, к.б.н., викладач-спеціаліст, КНТІС</i>	
	Сучасні системи підвищення кваліфікації викладачів коледжу	23
	<i>О.А. Осіння, викладач першої категорії, КПАІТ</i>	
	Актуальні завдання якісного кадрового забезпечення коледжу	25
	<i>Р.В. Стоянова, викладач вищої категорії, О.П. Ксендзенко, викладач вищої категорії, С.П. Глушук, викладач II к., КПАІТ</i>	

Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу	32
<i>К.С. Ігнат'єва, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Професійна культура викладача	34
<i>Є.І. Колесник, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Сучасна модель коледжу.	
Комунікативна компетентність у системі людських стосунків	36
<i>В.В. Ольховська, викладач вищої категорії, МТК</i>	
Техніка організації і проведення методичних заходів	38
<i>Т.О. Омельченко, методист</i>	
<i>Л.В. Мельник, викладач-методист вищої категорії, МТК</i>	
Психолого-педагогічна модель сучасного викладача вищої школи як основа змісту освітньо-професійних програм підготовки фахівців.....	39
<i>Л.В. Березовська, викладач вищої категорії, КНТІС</i>	
ІІІ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	43
Академічна доброчесність – запорука якісної освіти	43
<i>І. В. Каменчик, викладач другої категорії, МТК</i>	
Академічна доброчесність в історичній ретроспективі	45
<i>С.А. Мельничук, викладач другої категорії, КНТІС</i>	
Дослідження рівня академічної доброчесності серед студентів КНТІС ОНАХТ	47
<i>Н.К. Пенковська, к.п.н., викладач вищої категорії, КНТІС</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості вищої освіти	52
<i>В.В. Касаджик, викладач першої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості освіти	54
<i>К.П. Васильєва, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Щодо внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності	56
<i>О.В. Коробкіна, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості вищої освіти	62
<i>І.М. Рудець, викладач вищої категорії, ОТК</i>	
Академічна доброчесність як важлива складова забезпечення якості вищої освіти	65
<i>І.С. Маначина, викладач І к., О.В. Флешерівська, викладач вищої категорії, О.Ф. Солов'єнко, викладач вищої категорії, КПАІТ</i>	

І. СУЧАСНА МОДЕЛЬ КОЛЕДЖУ: ОСВІТНЯ, НАУКОВА, МЕТОДИЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**І.В. Черненко, викладач-спеціаліст,
Коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу**

Умови сучасного життя, зростаючий обсяг інформації вимагають, щоб вищі навчальні заклади готували студентів, які уміють самостійно здобувати знання, виділяти головне, швидко орієнтуватися в конкретній ситуації. Реформування системи освітні в Україні набуло нині глобального характеру. Формується парадигма освіти, яка передбачає використання нових освітніх моделей, методик і технологій. Нова парадигма як пріоритетне завдання освіти (загальної, середньої та вищої) передбачає орієнтацію на інтереси особистості адекватності сучасним тенденціям суспільного розвитку.

Термін «модель» широкоживаний не лише в науковій літературі, причому залежно від ситуації в нього вкладається різний зміст.

Модель – це відображення в схемі, формулі, взірці тощо характерних ознак об'єкта, який досліджується. Вона є спрощеною конкретною життєвою (управлінською) ситуацією, іншими словами, у моделях певним чином відображаються реальні події, обставини тощо.

Необхідність застосування моделей пояснюється такими причинами:

- складністю реального світу, виробничої діяльності;
- наявністю багатфакторних залежностей у процесі розв'язання управлінських завдань;
- необхідністю експериментальної перевірки альтернативних управлінських рішень;
- доцільністю орієнтувати управління на майбутнє.

Досліджуючи сучасні моделі коледжу: освітню, наукову, методичну та інноваційну діяльність, на мою думку потрібно більш акцентувати увагу на таку модель, як інноваційна діяльність.

Новація – це дещо нове, чого не було раніше у сфері освіти або педагогіки. Таким чином, можна виокремити наступні ознаки освітніх новацій:

- актуальність;
- новизна (об'єктивна або суб'єктивна), оригінальність;
- затребуваність;
- її потенційна можливість дозволяє загостритися протиріччям;
- готовність педагогічної науки пояснити нововведення;
- діалектичний зв'язок з освітніми системами;
- збільшення наукового чи суб'єктивного знання.

До числа додаткових вимог також слід віднести:

4. Обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітньої процесу;

5. Списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання.

Отже, академічна доброчесність, з одного боку, є складною міждисциплінарною категорією, яка поєднує в собі етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі, та механізми й інструменти, за допомогою яких такі реалізуються на практиці. З іншого, існує цілий комплекс чинників, передусім морально-культурних, інституційних, освітньо-виховних, які впливають ззовні чи зсередини на коледж, визначаючи його спроможність та прагнення протидіяти академічній нечесності. У будь-якому разі така цілісна система норм, правил, устроїв потребує значних ресурсів, часу та навіть волі й мужності окремих осіб для свого утвердження, і в жодному випадку не може з'явитись одночасно чи випадково.

Підтримка академічної доброчесності в коледжі потребує інституціоналізації, а саме: розробки і прийняття етичного кодексу або ж «кодексу честі», формування та роботи етичної комісії, прийняття нормативних документів для запобігання плагіату, списуванню, іншим формам академічного обману. Важливо, щоб ці процеси не відбувалися суто формально, наприклад, розробка етичного кодексу ВНЗ повинна відбуватися за участі студентів і викладачів та враховувати їх інтереси, а процедура прийняття рішень етичною комісією повинна передбачати можливість захисту та апеляції.

Студентоцентризм : чи можуть студенти бути залучені до внутрішнього оцінювання якості?

Студенти – важливі та впливові учасники академічного життя. Розвиток взаємоповаги у стосунках учня і викладача суттєво впливає на якість освіти і викладання в коледжі.

Зокрема, важливим є зворотній зв'язок під час оцінювання – коли студенти не просто отримують оцінки за виконані завдання, а й розуміють, чому саме такі оцінки, і з чого вони складаються (робота під час семінарів, лекцій, самостійна робота із джерелами, підсумковий тест тощо). Також важливим є наявність «приймальних годин» викладачів – їхня фізична присутність на кафедрі чи в аудиторії в певний час, протягом якого студенти можуть підійти і отримати консультацію з того чи іншого питання стосовно навчання чи виконання робіт.

Тобто студенти отримують зворотній зв'язок від викладача, який, за потреби, супроводжується порадами щодо навчального процесу. Це суттєво впливає на мотивацію студентів до навчання та їхню академічну доброчесність (якщо вони розуміють завдання та фінальний результат – вони менш схильні вдаватися до різних видів академічного шахрайства), що, в свою чергу, також впливає на якість освіти в коледжі.

Висновок

Практика показує, що економічно розвинені країни мають високий рівень освіти, науки та академічної доброчесності. Безумовно, академічна доброчесність впливає на цінності, які закладаються під час навчання у вищій

школі. Кожен представник наукової спільноти та представник студентства має усвідомлювати, що досягнення успіху кожного і всієї країни – важка і наполеглива праця. Академічна доброчесність збільшує вимоги і до підготовки викладача. Це формування індивідуальних завдань для кожного студента, їх практична спрямованість, інформаційний супровід індивідуальної роботи студента, можливість надавати консультації та корегувати завдання дистанційно, бути постійно на зв'язку. Оскільки навчальні заклади мають можливості створити умови для самовдосконалення і самоствердження особистості, а вони і раніше були такими осередками виховання еліти, і сьогодні мають ними бути. Адже освіта має формувати самоцінну особистість, що не лише реалізує себе в професії, а й «... переживає відповідальність за близьких, країну, планету».

Список використаних джерел

1. Дойчик М. Академічна чесність: данина моді чи життєва необхідність? /М.В. Дойчик // Матеріали всеукраїнської наукової конференції. 4-5 грудня 2015 року/ Наук. ред. О.Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : РоялПринт, 2016. – С. 14 – 16.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] : проект [від 30.03.2016] // Верховна Рада України : офіц. веб-портал.
3. Мельниченко А. Прояви академічної нечесності. За заг. Ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – Київ : Таксон, 2016. С. 171-182.
4. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. Посібник / І. А. Зязюн – Київ : МАУП, 2000. – 309 с.
5. Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на академічний плагіат [Електронний ресурс].
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP).
7. Сацик, В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? [Електронний ресурс].

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВИТИ

**І.С. Маначина, викладач І к., О.В. Флешеровська, викладач вищої категорії, О.Ф. Солов'єнко, викладач вищої категорії
Коледж промислової автоматики та інформаційних технологій**

Останніми роками світова спільнота приділяє особливу увагу питанням академічної доброчесності, адже розвиток інформаційних технологій, глобалізаційні процеси в освіті, полегшення доступу до значного масиву даних, науково-дослідницьких робіт і публікацій актуалізували необхідність формулювання і дотримання морально-етичних принципів щодо порядку використання інформації в академічній сфері.

Базові посилання. Складові академічної доброчесності.

Ще у вересні 2004 року на Бухарестській конференції, що проводилась під егідою UNESCO-CEPES (Європейський центр ЮНЕСКО з вищої освіти) було прийнято Декларацію з етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європейському регіоні. В розділі «Цінності та принципи» Декларації визначено академічну доброчесність у процесах викладання та навчання, до основних складових якої віднесено:

- чесність – недопущення жодних форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки, які негативно впливають на якість отриманих академічних ступенів;
- довіру – основа взаємовідносин, що сприяє вільному обміну ідеями, знаннями, здобутками та досвідом і розвитку особистості;
- справедливість – ґрунтування на законних, прозорих, передбачуваних, послідовних і об'єктивних критеріях при викладанні, оцінці освітніх досягнень студентів, проведенні наукових досліджень, кар'єрному просуванні персоналу, отриманні будь-яких нагород, відзнак, ступенів;
- повагу – дотримання усіма членами академічної спільноти, незалежно від їх статусу в освітній і науковій ієрархії, належного ставлення до колег;
- відповідальність – забезпечення вільного висловлення поглядів з урахуванням вимог чинних морально-етичних і правових норм і правил;
- підзвітність – відповідальність за результати досліджень перед членами академічної спільноти та громадськістю.

Шляхи та механізми забезпечення академічної доброчесності при організації освітнього процесу ЗВО.

В Україні з липня 2014 року, з оприлюдненням Закону України «Про вищу освіту» розпочато масштабну боротьбу з неякісною академічною дослідницькою роботою – плагіатом та іншими формами академічної недоброчесності. МОН України визнано, що проблема є системною і не вирішується покаранням, необхідно популяризувати інші форми і цінності в академічному середовищі. Серйозним кроком у напрямку боротьби з академічним плагіатом стала реалізація наказу МОН України від 14 липня 2015 року № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів». Хоча ці запобіжні заходи і мають позитивний вплив на загальну картину, але починати роботу у напрямку виховання академічної доброчесності потрібно набагато раніше.

Задля формування новітньої суспільної генерації 24 лютого 2016 року на прес-конференції МОН України з підтримки посольства США в Україні було анонсовано проект «Сприяння академічної доброчесності в Україні», який спрямований на реформування вітчизняної системи освіти в період з 1 січня 2016 року по 31 грудня 2019 року. Кожен з учасників проекту – МОН України, вищі навчальні заклади, бібліотеки, роботодавці, батьки – виконує відповідальну місію і важливі завдання, спрямовані на забезпечення високої якості освіти.

Нова редакція Закону України «Про вищу освіту» відкрила можливості для створення ефективного механізму забезпечення академічної чесності та якості діяльності, звуження поля потенційної корупції, було введено поняття «академічної доброчесності». Це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність передбачає коректні посилання на джерела інформації під час наукової чи педагогічної діяльності, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, об'єктивне оцінювання результатів навчання. Порушнику доброчесності загрожує відмова у присудженні наукового ступеня чи звання, позбавлення вже присуджених ступенів, звань, кваліфікаційних категорій, позбавлення права обіймати певні посади. Учні і студентів за порушення доброчесності можуть направити на перескладання іспиту, контрольної тощо, повторне проходження курсу, позбавити стипендії чи пільг або відрахувати з навчального закладу.

Перші кроки на шляху реалізації закону вже сьогодні дають позитивні наслідки. Створення середовища, яке б органічно не сприймало корупційних і неетичних дій, потребує послідовності, морального лідерства, готовності до самовіддачі в ім'я слідування високим академічним стандартам. Норми нового Закону дозволили розпочати побудову системи протидії подальшому розповсюдженню академічного плагіату, основним інструментом стало запровадження відповідних цифрових технологій, які дають можливість ідентифікувати наявність та обсяг неправомірно запозиченого чужого матеріалу.

Огляд різноманітних джерел дозволяє звернути увагу на чисельні порушення академічної доброчесності, які присутні в діяльності українських викладачів та дослідників. В сфері освітньої діяльності основними з них є: вимагання або провокування отримання грошей, подарунків, особистих послуг при різних формах оцінювання студентів, відсутність за оплату справедливої оцінки виконаних за допомоги плагіату навчальних та кваліфікаційних робіт, виконання за оплату таких робіт на замовлення, примусова купівля навчальної та методичної літератури, занижування оцінок та примус до додаткових навчальних послуг та консультацій, оновлення за рахунок студентів обладнання або купівля студентами різноманітних витратних матеріалів, канцелярських товарів.

Для профілактики проявів таких негативних порушень, КПАІТ ОНАХТ потрібно більш активно долучатися до популяризації академічної доброчесності та, за взірцем інших вишів, доречно розробити Кодекс академічної доброчесності, що спиратиметься на власні традиції та багаторічний досвід КПАІТ ОНАХТ, високі стандарти у сфері вищої освіти. Запорукою реалізації Кодексу стане підписання декларацій академічної доброчесності викладачами і студентами. Дотримання визначених етичних принципів і цінностей сприятиме забезпеченню високої якості вищої освіти,

підготовці висококваліфікованих фахівців, які будуть конкурентоспроможними на ринку праці не лише в Україні, а й за кордоном. Тому недостатньо слідувати високим моральним стандартам на рівні риторики. Важливо, щоб таких стандартів дотримувалися та втілювали їх в життя на кожному напрямі роботи Коледжу — не лише через викладання дисциплін, але й з точки зору керівництва та управління закладом.

За прикладом кращих вищих закладів освіти світу, є необхідним створення реально діючої системи в цьому напрямі. Ключовими елементами такої системи можуть стати: спеціальна сторінка, присвячена цій проблематиці, на офіційному веб-сайті Коледжу, комплекс керівництв та рекомендацій по боротьбі з плагіатом — Пам'ятка для студентів із запобігання плагіату, Керівництво по уникненню плагіату для студентів, Керівництво для викладачів по протидії студентському плагіату, оприлюднена Схема дій персоналу Коледжу по боротьбі зі студентським плагіатом. Наступним елементом є чітке визначення сутності та опис типових прикладів нечесної академічної поведінки, яка не може бути допущеною у житті коледжу. Важливу роль в формуванні доброчесної поведінки студентів повинна грати студентська рада. Доцільно було б започаткувати дисципліну «Основи академічної доброчесності» (обсягом, наприклад, 1 кредит) або додати окремим модулем у дисципліну «Вступ до спеціальності» (з урахуванням ОКР, фахової спрямованості, академічної мобільності тощо) з розглядом сутності та принципів академічної доброчесності, а також загальних підходів до написання та захисту різних видів наукових студентських робіт з дотриманням вимог щодо перевірки на плагіат.

Важливим складником запропонованої системи може стати використання кількох корисних програмних продуктів, що полегшують студентам виконання різноманітних навчальних та дослідницьких завдань. До них відносяться програма Turnitin, яка дозволяє співставляти тексти студентських навчальних робіт з електронними текстами Інтернет, опублікованими книгами, комерційними базами даних, а також раніш підготовленими письмовими роботами студентів, включаючи Інтернет-сайти з продажу письмових робіт на замовлення. Іншим таким знаряддям є програма EndNote, яка допомагає перевірити та знайти необхідні посилання, сформувати переліки цитованої літератури, здійснити імпорт посилань з інших баз даних.

Висновок

Вся система освітнього процесу має бути побудована з орієнтацією на допомогу студенту, співробітнику, створення умов для його доброчесної навчальної та наукової поведінки, заохочення її. Саме такий підхід, а не постановка в центр уваги переслідування та покарання, є єдино правильним.

Адже академічна недоброчесність, більше того відкрита та латентна корупція, системно руйнують професійну і суспільну мораль, підривають правові, політичні, соціальні та економічні засади існування вітчизняної вищої школи і української держави взагалі і без радикальних змін в моральній атмосфері, наша вища школа продовжить свій рух по шляху подальшої втрати репутації в публічному просторі.